

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีม
ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
คือ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ($\bar{x} = 4.13$) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.07$) และ
ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ($\bar{x} = 4.03$) ตามลำดับ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะ
การทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อลักษณะ
การทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย โดยกรรมการและ
เลขานุการมีความคิดเห็นสูงกว่าประธานกรรมการ และผู้แทนครู ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กัน และอีก 5 ด้าน คือ ด้านการมีเป้าหมายร่วมกันชัดเจน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรม ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน คณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้เสนอแนะแนวทางในการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นั้นถือเป็นบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะหมวด 1 หมวด 4 และหมวด 6 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปี พ.ศ. 2546 และฉบับปี พ.ศ. 2553) มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐาน มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก และมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานดังนี้

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและการจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “ การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ” ดังนั้นจึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตามบทบาทและหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยเหตุนี้ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณวดี รื่นรมย์ (2553 : 78) ได้ศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลักพงษ์ โกษาแสง (2553 : 66) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ส่วนใหญ่จะทำงานเป็นทีม ในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกท่านจะมีส่วนร่วมและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในการทำงาน ทำให้เห็นลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านการมีเป้าหมายร่วมกันชัดเจน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันที่คล้ายคลึงกัน ไม่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิดา ภูักดี (2547 : 91) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ไม่มีความแตกต่างกัน

ส่วนด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการและเลขานุการมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้แทนครูและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กรรมการและเลขานุการ คือผู้อำนวยการ โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา เป็นผู้เชื่อมโยงประสานการดำเนินการกิจการต่าง ๆ โดยคำนึงถึงข้อคิด ความเห็นและมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการที่จะขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ทำหน้าที่วางแผน ติดตาม ประสานงานคณะบุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ทำให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยในการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น โดยที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและความสำคัญแตกต่างกันไป คือประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้นำมติในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมอบให้กรรมการและเลขานุการนำไปสู่การพิจารณาดำเนินการของสถานศึกษา ผู้แทนครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งรายงานผลการจัดการศึกษาและเป็นครูผู้สอนที่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ซึ่งมีความรู้ทักษะทางเทคนิคหรือปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจของการทำงานร่วมกันเพื่อให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ด้วยเหตุนี้ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณวดี รื่นรัมย์ (2553 : 78) ได้ศึกษาสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูใน โรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศและระดับช่วงชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถักพงษ์ โกษาแสง (2553 : 66) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้บริหาร โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูผู้สอน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เสนอแนะแนวทางในการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประเด็นที่มีความถี่สูงสุด คือ

ควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการทำงานเพื่อส่วนรมนั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือการเสียสละเวลา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนต่างที่ภาระหน้าที่การงานเป็นของตนเอง ซึ่งมีช่วงระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การมาร่วมกันทำงานเป็นทีมถ้าไม่มีการเสียสละเวลาของตนเองมาร่วมกับคณะทำงาน ก็จะส่งผลให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้เองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้เสนอแนะแนวทางในการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เกี่ยวกับประเด็นการเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือสมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงานได้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ยต่ำ แสดงให้เห็นว่า สมาชิกในทีมยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมการตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงานได้อย่างอิสระที่โรงเรียนจัดขึ้นน้อย ดังนั้นกรรมการและเลขานุการผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีมควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบปรับปรุงพัฒนางานได้อย่างอิสระให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่าลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน คือ สมาชิกในทีมสามารถปรับทุกข์กับเพื่อนร่วมงานได้ทุกเรื่อง แม้เรื่องส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยต่ำ แสดงให้เห็นว่า สมาชิกในทีม ไม่สามารถปรับทุกข์กับเพื่อนร่วมงานได้ทุกเรื่อง เท่าที่ควร ดังนั้นกรรมการและเลขานุการควรส่งเสริมให้สมาชิกได้ร่วมกิจกรรม หรือศึกษาดูงานร่วมกันเพื่อสร้างความคุ้นเคย ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนเกิดความไว้วางใจกันในทุกเรื่อง

1.3 จากผลการวิจัย พบว่าลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงานตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางาน มีค่าเฉลี่ยต่ำ แสดงให้เห็นว่า สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงานตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานน้อย ดังนั้น กรรมการและเลขานุการควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงานตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานในทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอแนะแนวทางในการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า ควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักและให้ความสำคัญในการเสียสละเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY